
Den staar der stadig –

Lyrik af

Kaj Munk

Udgivet i 2018. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Kilde Munk, Kaj. 1949. ”Den staar der stadig –”, i: *Mindeudgave Digte*, side: 184, København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.

Den staar der stadig –

Guden Augustus laa og skulde dø.
For første Gang i lange Tider følte
han sig tilpas, ret inderlig tilpas.
Hans kloge Øjne, hvori Feb'ren brændte
med uvant Glød, gled over dem om Sengen,
Finansministeren og Generalen,
Senatets Præsident, Jupiters Forpræst,
gled over alle dem, han havde skabt til
at være om sig, hvor han sad og gik,
og raabe Hil, hver Gang han aabned' Munden.
Som altid stod de ogsaa nu omkring ham
lydigt afventende, beundrende.
Nu skulde de afvente og beundre,
hvorledes det behaged' ham at dø.
Og videre fra disse Kreaturer
gled Kejserblikket ud til Verdensriget,
som ogsaa var hans Skabning, og som ogsaa
lydigt beundrende laa ham for Fode,
den Fod, der mer og mere blev til Is,
for hver Gang Lægen vendte Timeglasset;
men saa afrettet var det store Rige,
at det laa ganske lydigt, indtil Foden
var ganske kold og ganske stiv, for saa
at knæle for den nye Fod, som han,
Augustus, havde ønsket paa dets Nakke.

I Sandhed, denne Stund var god at dø i.
Alt var nøjagtigt, som han ønskede det.
Han havde frygtet gennem lange Aar,
at Guderne, at Forsynet, at Skæbnen
(kald med hvad store Ord I vil den Gaade,
der volder Livets Udspring, og som styrer
dets Løb igennem Tiden, kald den Gud!)
han havde frygtet for, at Gud en Morgen
brat skulde vende Ryggen til sin lille
Kollega – frygtet Tab ved fjerne Grænser
og Hovedstaden pludselig i Oprør,
han havde set sig tigge i en Krog
en Gladiator om sit usle Liv
og skrigende fly ud til Gadens Pøbel
og bede dem beskytte deres Gud
og trampes ned til Snavs af onde Fødder.
Nu var der ingen Fare mer. Om lidt
saa var han død, urokket i sin Magt,
og i sin Grav urokkelig for evig,
omsider altsaa virkelig en Gud.

Kejseren smilte med sin tynde Mund
og løfted' i et gysende Behag
sin visne Prokuratorhøjrehaand
og skrev endnu en Gang sit Navn – paa Lagnet.
Han kendte Verden, vidste, hvor den elsker
Bedraget, at bedrage, at bedrages.
Nuvel, han havde skænket den sin Vilje.
Lidt Brød. Mer Skuespil. Hans Liv Succes.
Hans Død nu ogsaa. „Har jeg ikke spillet
min Rolle godt?“ Det var en god Replik.
Den ta'r jeg Afgang paa. Klap, Venner, klap!
– Og Vennerne de bukker. Ah, han hører
endnu en Gang den skønne Glose: hil.
Saa laa han lidt og tænkte. Var der mere
at give Ordre om? Nej, alt er godt.
Hvormed skal han fordrive Ventetiden?
Han løfter begge Hænder, stritter med
de tynde Fingre, tæller, Spyd ved Spyd,
begynder forfra og bli'r ved at tælle
de Tusinder, Titusinder af Spyd,
som overalt i Riget peger mod
de undertryktes Hjerter, saa de banker
just i den Takt, som Kejseren har Brug for.
Men Spyd, hvis de skal du, maa styres af
en Hjerne og et Hjerte – af en Hjerne,
der ved, hvor Vejen gaar, og af det Hjerte,
der skrupelløst gi'r Hjernen Lov at gaa den.
Det klukker sødt i Kejseren: Jeg snød dig,
Antonius, og du, Kleopatra,
jeg var din Overmand i Rænkespind.
Og sidenhen ... Aah, det gør godt at mindes
sit Livs Triumfer: Fælder, Gift og Sværd.

Det trækker ud. Hvad skal vi saa bestille?
Aah jo, nu ved han det. Nu vil han rejse
fra Sted til Sted og standse ved hver By,
hvor der er rejst en Billedstøtte af ham,
begynde her i Rom ved Capitol,
hvor han og Gudekongen Jupiter
Side om Side klæ'r hinanden smukt.
I Hellas: Alexandria, Athen, –
saa frem til Smyrna og, hvad hedder den?
ja, hvordan var det nu, det gik derovre?
hans Ven Herodes havde lovet ham,
at i Jerusalem, i Gudens Tempel – –
hvad er det nu, de kalder ham? Jehova.
Men hvordan gik det? løb det ikke ud
i Jødekommissionsbetænkninger,
Sofisteri og Lurendrejeri?
Men bli'r det saa det sidste Ord, han mæler,
nu skal det ske, dér vil han staa, i Templet
i den genstridigste af Romas Byer.

„Til Side, Jøder! lad mig se det Alter!
Hvad siger I? er ingen Hedning tilladt!
En Hedning! Jeg er Kejser, jeg er Gud.
Slaa Forhænget til Side, man har sagt mig,
at inde i det Allerhelligste
dér er der *INGEN*. Nu vil *JEG* derind.“
Med Hænder, som hans Raseri og Dødskamp
gi’r vilde Kræfter, slaar han til de Skygger,
der staar omkring ham nægtende, og flænger
det tunge Tæppe og men hvad er det?
Der er jo nogen inde. Rolig vender
en ni Aars Dreng sig om mod Kejseren
og ser nysgerrigt prøvende paa denne
larmende Mand, som krænker Freden her.
„Hvem er du, Dreng? hvad gør du her i Templet?“
Men kun et Smil faar Kejseren til Svar.
„Hvorledes slap du ind her?“ Drengen peger
mod Loftet. Er han dumpet ned fra Himlen?
En Uro griber Verdensherskeren.
Saa klare Øjne saa han aldrig før.
Og Drengen staar, som var han hjemme her.
En Due sidder paa hans venstre Skulder.
En Lilje holder han i højre Haand.
Nu løfter han den op og stryger den,
som om den var hans unge Moders Kind.
Og Duen paa hans Skulder kurrer ømt.
Saa dyb en Fred, saa inderlig en Uskyld,
som om det ikke var et Sted paa Jorden,
men man var gaaet til en Guddoms Rige,
en ny, hvem Verden aldrig havde hørt om,
en Renhed uantastelig, en Godhed
almægtig – alt, som leved’ i det Rige,
Dyr, Planter, Mennesker, de maatte høre
hinanden til i muntert Brodersind.

Skælvende dybt trak Kejseren sit Vejr.
Det var, som noget drog ham – drog ham nedad,
nedad paa Knæ – at kysse Barnets Fod.
I Stedet knytted' han de klamme Hænder
og peb med Rallen alt i Oldingrøsten:
„Hvad vil du her paa Jorden, dumme Dreng!
rejs bort til Fantasien med den Fred.
Her er den ikke til. Den eneste
mulige Fred paa Jorden hedder Orden,
den, jeg har skabt med Løgn og Lansespidsler.
Se paa mig! tror du, Løgneren slaar sit Blik,
det stærke, ned for noget saa afmægtigt
og taabeligt som Sandhed? Tog vi dig
paa Ordet, Dreng, hvad gav din Fred os? Kaos.
Og Hyklere langt æklere end mit.
Langt mer fordæveligt. En Uting er du.
Men min er Magten, Æren, Riget.
Jeg er Jordens Gud.“
Har Drengen ikke hørt ham?
Har Drengen glemt ham? Se, han kysser Liljen.
Og Duen løfter sig, og Loftet viger,
og Himlen skilles, og den hvide Due
bli'r eet med Solens Lysvæld indefra.

Augustus borer Haanden mod sit Hjerte.
Det er der ikke mer. En iskold Jernklump
støder hans Knoer mod, et Slug af Goldhed
aabner sig for ham, stønnende han fægter
med spilte Fingre i den tomme Luft.
„Tag væk – tag Støtten væk fra Capitol.
For jeg er kun – –.“ Det øvrige tog Døden.